

LJUBLJANA, 3. JANUARJA 1958

LETO V., ŠTEV. 1

OKRAJNI LJUDSKI OEBOR

POROČILO O DELU
OKRAJNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE
V LJUBLJANI OD 1. JAN. DO 30. SEPT. 1957

(Nadaljevanje)

Zdravstveno varstvo

Na območju okraja je danes 24 samostojnih (finančno) zdravstvenih domov oziroma postaj, 7 obratnih ambulanz s stalnim zdravnikom in 11 obratnih ambulanz s honorarnimi zdravniki. V sklopu zdravstvenih domov je tudi 26 zobnih ambulanz in Zobna poliklinika v Ljubljani. Največja pridobitev v zdravstveni službi pa predstavlja nova poliklinika kot največja zdravstvena ustanova, ki je začela poslovati v letošnjem letu.

Glede na to, da se navedenih zdravstvenih ustanov največ poslužujejo zavarovanci (od celotnega števila storitev odpade 95% na zavarovance), je razumljivo, da sta zavod, kot tudi njegov samoupravni organ globoko zainteresirana, kako se zdravstvena služba razvija, ka-

teri so njeni osnovni problemi, kakšna je kakovost izvršenih uslug itd. Medsebojni odnosi se torej niso mogli oziroma se ne morejo reševati samo z administrativnimi ukrepi, temveč je nujno, da obstaja tesna povezanost samoupravnih organov OZSZ in zdravstvenih ustanov. Tako danes v samoupravnih organih zdravstvenih ustanov sodeluje preko 40 članov Skupščine in uslužbencev OZSZ. Uspehi takšnega sodelovanja so že vidni, tako v boljši organizaciji zdravstvene službe, kvaliteti zdravstvenih uslug, kot tudi v gospodarskem upravljanju teh ustanov. Zainteresiranost OZSZ za kvalitetnejše delo zdravstvene službe se zrcali tudi v finančni pomoči, ki presega 250 milijonov dinarjev.

Izdatki za zdravstveno varstvo zavarovancev naraščajo iz leta v leto, kar potrjujejo sledeči podatki:

Izdatki leta	Znesek	Indeks l. 1953	Indeks l. 1954
1953	1.113.778,241	100	81,26
1954	1.370.570,316	123,5	100
1955	1.394.212,254	125,17	101,72
1956	1.450.550,155	130,23	105,83

Analiza finančnih in statističnih podatkov za ambulantne storitve pove, da se je število ambulantnih storitev sicer nekoliko zmanjšalo, izdatki pa so kljub temu večji, in to za približno 30%.

Zdravstveni domovi utemeljujejo, da je vzrok stalnega naraščanja cen v povišanju plač zdravstvenemu osebju, podražitvi materiala, povečanju števila sistemiziranih delovnih mest in večji amortizaciji glede na boljšo opremljenost ambulanz. Brez dvoma je res, da je našeta razlaga podražitve storitev sprejemljiva, je pa tudi res, da bi se v marsikaterem zdravstvenem domu lahko znižali režijski stroški, ki so ponekod previsoki. Zdravstveni domovi so javne ambulante, katerih se lahko poslužujejo tudi nezavarovanci. Glede na to bi bilo razumljivo, da se celotni stroški amortizacije in režije delijo po številu pacientov, kar pa se v praksi ne izvaja. Tako OZSZ v vkalkulirani storitvi plačuje celotno amortizacijo in režijske stroške. Ta razlika v močno industrijskih predelih ni bistvena, zato pa je večja v kmečkih predelih, kjer je malo zavarovancev in več samoplačnikov. Opaža se namreč, da plačujejo zavodi za socialno zavarovanje storitve po višjih cenah, kot pa jih plačujejo nezavarovane osebe. Ker se pričakuje, da se bo po ukinitvi zdravniške privatne prakse število samoplačnikov povečalo, je nujno čimprej določiti tudi cnotne cene za samoplačnike v vseh zdrav. ambulanzah okraja.

Preselitev poliklinike v nove prostore je brez dvoma pridobitev, ki jo pozdravljajo vsi zavarovanci. Pregledi so hitrejši in kar je še važnejše — kvalitetnejši. Res je, da so cene glede na boljšo opremljenost posameznih ambulanz in večje število sposobnega medicinskega kadra višje, vendar smatramo, da so opravičljive glede na to, da kvalitetna zdravniška služba ni poceni.

Glede na to, da posluje poliklinika v novih prostorih šele štiri mesece, stalne cene storitev in oskrbnih stroškov še niso bile določene. Vse do sedaj izvršene storitve se plačujejo v obliki akontacije, zato je OZSZ v sodelovanju s Svetom za zdravstvo OLO formiral posebno komisijo, ki ima nalogo, da pregleda predlagani cenik uprave Poliklinike in da ugotovi način honoriranja kliničnih zdravnikov. Komisija je s svojim delom že pričela. Zaradi tega se pričakuje, da bo svoje ugotovitve oziroma svoj predlog kmalu predložila v potrditev Svetu za zdravstvo OLO oziroma Izvršilnemu odboru OZSZ Ljubljana.

Manjše število pregledov v letošnjem letu po vsej verjetnosti ni slučaj, temveč rezultat boljših prvih pregledov, kot tudi spremenjenega načina plačevanja uslug nekaterim zdravstvenim domovom. Naš OZSZ je namreč že leta 1956 pristopil k pavšalnemu plačevanju zdravstvenih storitev (2 zdravstvena doma), v letošnjem letu pa je ta način plačevanja razširil na 14 zdravstvenih domov ali 61% vseh zdravstvenih

domov in zdravstvenih postaj na ozemlju okraja. Pavšalne pogodbe jamčijo zdravstvenim domovom in zdravstvenim postajam finančna sredstva za kritje vseh predstojećih izdatkov na 1 zavarovanca v določenem času, istočasno pa zmanjšujejo tendenco nekaterih zdravstvenih domov za zvišanjem števila storitev. Zdravstveni dom, ki je sprejel takšen način plačevanja storitev, nima razloga, da bi stremel za čim večjim številom pregledov, ker od tega nima nobenih koristi, ampak nasprotno, da je teh manj in da so istočasno kvalitetnejši. Preuranjeno bi bilo trditi — dosedanja izkustva so namreč še vedno premajhna —, da je pavšalni način plačevanja storitev najboljša oblika. Dejstvo je sicer, da je v prvih 9 mesecih t. l. število storitev padlo, toda ni ugotovljivo, če je to že rezultat pavšalnega plačevanja. Letna analiza stanja po posameznih zdravstvenih domovih bo dala vsekakor točnejši odgovor. Ne glede na to, ali so se uspehi že pokazali ali ne, je še samo dejstvo, da iščejo primernejše oblike plačevanja zdravstvenih uslug, korak naprej. Pavšalni način plačevanja zdravstvenih in zobozdravstvenih storitev pa nima za cilj samo znižati število kurativnih posegov v ambulanzah, temveč — kar je važnejše, da se zainteresira zdravstvene delavce za preventivno dejavnost.

Po podatkih, s katerimi razpolaga OZSZ, so nekateri zdravstveni domovi, kot n. pr. ZD Moste, ZD Mengeš, ZD Borovnica in ZD Logatec pristopili k dodelbenim nalogam pravočasno in učinkovito.

Pri OZSZ obstaja že tri leta sklad, v katerega se stekajo in iz njega črpajo sredstva za preventivo. Sklad upravlja skupščinski od-

prvi pregledi zavarovancev	788.000 din
okrevanje otrok	7.000.000 "
okrevanje vajencev	2.000.000 "
anketiranje zdravstvenega stanja	373.000 "
za razvoj HTZ službe	1.350.000 "
fluorografiranje	200.000 "
akcija za cepljenje proti poliomielitisu	4.375.000 "
pomoč obratnim ambulanzam	1.500.000 "
okrevanje zavarovancev	5.000.000 "
štipendiranje zdravstvenega kadra	2.000.000 "
gradnja doma zavarovancev	7.000.000 "
za preventivno dejavnost zdravstvenih domov	3.000.000 "
podpora zdravstvenim menzam	5.500.000 "
finančna pomoč zdravstveni službi	7.000.000 "
finančna pomoč množičnim organizacijam ZB in VVI	1.000.000 "

Med nalogami, ki jih izvaja OZSZ v tem letu, je vsekakor treba omeniti tudi zobozdravstveno akcijo v občini Ivančna gorica, Kamnik in Cerkljica. V tej akciji je bilo pregledanih skupno 964 predšolskih in šolskih otrok. Ta preventivna akcija je še vedno v teku in bo zajela tudi nekatere druge pasivne predele okraja. Zavod in njegovi družbeni organi se že ves čas zavedajo, da je predvsem važno utrditi zdravstveno stanje naših otrok, zato radi pomagajo, ko gre za preventivne akcije, kot so na primer okrevanje pred-

bor za preventivo. Naloge tega odbora z ozirom na velike potrebe po finančnih sredstvih na vseh sektorjih zdravstvene dejavnosti niso lahke. Da bi se sredstva, ki so sicer precejšnja, vendar z ozirom na velike potrebe malenkostna, pravilno razdelila, odbor tesno sodeluje s Svetom za zdravstvo OLO Ljubljana. Tako je bilo v zadnjih 3 letih uporabljeno za izboljšanje zdravstvene službe okrog 43 milijonov dinarjev, za masovne akcije (fluorografiranje, cepljenje proti poliomielitisu) 10.500.000 din, za okrevanje zavarovancev, vajencev, mladine, zdravstvene (dietične) menze in za organizacijo šolskih kuhinj 54,5 milijonov din. Iz sklada za preventivo je bilo porabljeno tudi 21 milijonov za izboljšanje HTZ službe v podjetjih, za vzgojo kadrov in za nagrajevanje podjetij oziroma vseh, ki so se posebno izkazali pri delovni zaščiti. Zavod je odvedel tudi 7 milijonov dinarjev Republiškem zavodu za socialno zavarovanje v Ljubljani, gradi klimatsko okrevališče za zavarovance iz vse republike. Za dograditev doma prispevajo vsi zavodi v Sloveniji. Ta dom predvsem namenjen zavarovancem, ki bolehalo na dihalih in kožnih boleznih. Zavod je dal precejšnja sredstva tudi za gradnjo zdravstvenih domov v okraju. Celoten znesek 23.200.000 dinarjev je uporabljen za ureditev Dečjega doma v Ljubljani, Zdravstvenega doma v Litiji, Centralnega otroškega dispanzerja, Zdravstvenega doma Vič, Borovnica in Ivančna gorica, Lekaršniške postaje na Grosupljem, v Ivančni gorici in Medvodah, TBC dispanzerja v Domžalah, za Otroško okrevališče na Debelem rtiču, za Otroško okrevališče Beli križ in za nabavo rešilnega avtomobila zdravstveni službi v Loški dolini itd.

V letošnjem letu je preventivni odbor pri OZSZ v sodelovanju s Svetom za zdravstvo OLO Ljubljana zbrana sredstva za preventivo usmeril tako-le:

šolske in vajenske mladine in slično. Vsota 9 milijonov, ki jih je dal OZSZ Ljubljana v letošnjem letu za te namene, prejšnjo potrditev potrjuje. Sredstva so bila dodeljena koordinacijskemu odboru pri SZDL OLO, ki je s tem prispevkom omogočil, da je bilo v letošnjem letu poslano na okrevanje 3000 otrok in vajencev več kot v letu 1956.

Izdatki za zdravljenje v Kliničnih bolnicah predstavljajo 43% vseh izdatkov sklada za zdravstveno zavarovanje. V tem letu so cene oskrbnih stroškov ponovno naras-

le, in sicer za 14 %, dočim se je število oskrbnih dni povečalo za 7 %. Povečala se je tudi povprečna ležalna doba, in sicer za 11 %. Upravni odbor Kliničnih bolnic si je v letošnjem letu predvsem prizadeval, da bi izboljšal oskrbo oziroma prehrano bolnikov. Zadevna anketa med bolniki prča, da so pacienti zadovoljni s preskrbo, kot tudi z zdravniško nego. Poseben problem za Klinične bolnice predstavlja velika fluktuacija nižjega medicinskega in pomožnega osebja, ki jo povzročajo predvsem nizke plače in pomanjkanje stanovanj. Upravni odbor bolnic se trudi, da bi izboljšal materialne pogoje svojih nižjih uslužbencev. Prav bi bilo, da ga pri tem podpro tudi pristojni oblastni organi. Na skupnem sestanku samoupravnih organov OZSZ in Kliničnih bolnic, ki je bil sklican na iniciativo zadnjih, so se ponovno potrdila enotna stališča obeh samoupravnih enot v vseh vprašanih in ukrepih, ki imajo za cilj izboljšati zdravstveno oskrbo zavarovancev.

V devetih mesecih tega leta je bilo izstavljenih le 4 % več receptov kot v istem času lanskega leta, izdatki pa so večji za 29 %. Kontrolna služba pri OZSZ je ugotovila, da se nekatera zdravila delno nepotrebno predpisujejo ali pa v prevelikih količinah. Bistveni razlog tako naglega skoka izdatkov leži v zvišanju cen zdravil in v vse večji uporabi antibiotikov, ki so razmeroma dragi. Slednje dokazuje, da so odveč kakršnekoli trditve, češ da zavarovanci na recepte ne dobijo dobrih zdravil.

Zavod ne omejuje zdravnikov pri predpisovanju zdravil, ki so odobrena s predpisi. Zeli samo, da se zdravniki teh predpisov držijo.

Klimatsko, kopalniško zdravljenje je v letošnjem letu koristilo večje število zavarovancev in upokojencev kot kdajkoli v prejšnjih letih, kar je razvidno iz tega, da se je število oskrbnih dni dvignilo za 7 %, medtem ko so narasli stroški za 35 %. Zavod je prejel 4191 predlogov za zdravljenje, od katerih je bilo odobrenih 3243 kot nujnih, 221 predlogov pa je bilo odobrenih kot koristnih. Razen tega je pediatrična komisija pri OZSZ obravnavala 1885 predlogov za zdravljenje otrok, od katerih je bilo 1540 odobrenih kot nujnih, v 136 primerih je komisija smatrala, da je zdravljenje koristno.

Analiza strukture zavarovancev, ki so koristili zdravljenju, dokazuje, da je v letošnjem letu bilo na zdravljenju mnogo več delavcev kot prejšnja leta. Zato so odpadli tudi očitki, da imajo prednost uslužbeneci pri koriščenju kopalniško-klimatskega zdravljenja.

V teku leta je prišla posebno do izraza nezadostna kapaciteta kopalniških in klimatskih okrevališč, ki niso mogla pravočasno sprejeti na okrevanje vseh zavarovancev, na drugi strani pa se je ponovila težnja (sicer v nekoliko manjši meri) zdravstvenih delavcev, da namreč predlagajo zavarovance za zdravljenje le v poletnih mesecih. Naša zdravstvena služba se še vedno ne more otrestiti mišljenja, da je kopalniško in klimatsko zdravljenje koristno samo v sezonskih mesecih. Ugotovljeno je, da je efekt zdravljenja v zimskem času v večini zdravilišč prav tako dober. To pa seveda ne velja za obmorska okrevališča. Če je torej temu tako, bi bilo prav, da bi zavarovanci koristili zdravljenje preko vsega leta. Na ta način pritisk v poletnih mesecih ne bi bil tolikšen, na drugi strani pa bi odpadlo nepotrebno godrnjanje zava-

rovancev, ki ne pridejo pravočasno na vrsto.

V letošnjem letu je evidentiranih mnogo več zobnih storitev kot v prejšnjih letih. Istočasno so narasli tudi izdatki, in sicer za 30 %. Razlog povišanja so večje plače zdravstvenega osebja, velik porast cen zobotehničnemu materialu itd. Istočasno je bilo formiranih pet novih ambulant, kar izkazuje tudi povečanje storitev. V finančnem pogledu zobne ambulante še vedno povzročajo precejšnje težave. Večina njih je namreč pasivnih kljub temu, da so se cene storitev dvignile v teku enega leta za 10 do 15 %. Osnovni problem je še vedno vprašanje pravičnega nagrajevanja, ki naj stimulatивно vpliva na kvaliteto in kvantiteto dela. Pričakuje se, da bodo pristojni organi kmalu in zadovoljivo rešili tudi ta dolgoletni problem.

Zobozdravstveni službi in njenim težavam OZSZ že dalj časa posveča posebno skrb. Glede na to, da so bili zavarovanci nezadovoljni z izvršenimi zobnimi storitvami, je formiral posebno strokovno komisijo, ki ima nalogo kontrolirati izvršena zobna dela. Posebno aktualno je še vedno nezadostno število zobnega zdravstvenega osebja in javnih zobnih ambulant, kar ima za posledico, da morajo zavarovanci v nekaterih ambulantah zelo dolgo čakati na vrstni red in seveda upravljeno krizirajo. Pričakuje se, da se bo stanje po ukinitvi zasebne zobne zdravstvene prakse izboljšalo.

Do zaključka meseca septembra je bilo na zasedanjih zdravniških komisij OZSZ pregledanih 7463 zavarovancev. Na kontrolne preglede so bili vabljeni zavarovanci, katerih delanezmožnost je bila daljša od enega meseca. Zdravniške komisije zasedajo na sedežu OZSZ in sedežih njegovih podružnic. Glede na to, da v letošnjem letu sodelujejo pri zdravniških komisijah predvsem zdravniki, ki so uslužbenci OZSZ (5), se je kriterij ocenjevanja delovne zmožnosti zavarovancev poenotil tako, da so s tem odpravljene napake, ki so se ponavljale v prejšnjih letih, ko je sodelovalo v komisijah večje število zdravnikov. Zdravniki kot uslužbenci OZSZ pa ne sodelujejo samo na zasedanjih zdravniških komisij, temveč tudi sproti pregledujejo in analizirajo stalež bolnikov v posameznih ambulantah. Umestni kontrolni pregledi staleža bolnih so se pokazali kot zelo koristni tako v pogledu ugotavljanja event. izrabljanj kot tudi v pogledu strokovnega konsultiranja z lečečimi zdravniki. S tem je med OZSZ in zdravstvenimi domovi vzpostavljeno tudi prepotrebno sodelovanje s strokovne strani, katerega smo v prejšnjih letih pogrešali.

Za OZSZ je poseben problem, ki je prišel povsem do izraza v tekočem letu, in ga predstavlja obsejni obiski na domu in plačevanju teh obiskov. Odkar se je namreč zvišala cena bolniških obiskov od 80 na 120 oziroma 220 dinarjev, število obiskov stalno narašča. To dokazuje naslednji podatki: v devetih mesecih leta 1956 je OZSZ evidentiral 54.542 obiskov, stroški pa so znašali 15.207.264 din. V istem času letošnjega leta pa je bilo 64.449 obiskov v vrednosti 23.205.360 dinarjev. V tekočem letu je bilo torej evidentiranih 9.877 obiskov več ali 18 %. Porast je predvsem občuten v Ljubljani, kjer se je dvignil za 23 %.

V merilu okraja še vedno ni urejeno nagrajevanje zdravniških posetnih služb na domovih. Glede na to je Svet za zdravstvo OLO poslal vsem svetom za zdravstvo pri občinah priporočilo, ki naj ga upoštevajo

pri ureditvi te službe na območju občine. Prav tako bi bilo potrebno rešiti s sklepi-občin način plačevanja zdravniške pripravljenosti oziroma dežurstva v zdravstvenih domovih.

Pričakovati je, da bo število obiskov na domu naraščalo, kar je razumljivo. Vendar bi bilo prav, da bi upravni odbori zdravstvenih domov že v začetku preprečili vsako možnost, da bi si posamezni zdravniki na ta način večali dohodke.

Zaradi onemogočanja izkoriščanja staleža delanezmožnih oziroma da bi se bolni zavarovanci držali bolniškega reda, ki ga predpisujejo zdravniki, je pri OZSZ in njegovih podružnicah že dalj časa organizirana bolniška kontrolna služba. Tako so kontrolorji bolnikov do 30. septembra obiskali 12.835 bolnikov in ugotovili, da se 357 bolnikov ali 2,77 odstotka ni držalo bolniškega reda, vsled česar so bili izločeni iz staleža bolnih. Kontrolorji namreč vse bolnike, ki kršijo bolniški red, prijavljajo lečečim zdravnikom, kar je v večini primerov zadosten razlog za izločitev iz staleža. Prednost kontrolorjev pa ni samo, da odkrivajo kršitelje oziroma tako imenovane simulante, temveč da ugotavljajo tudi socialne pogoje bolnikov, o čemer obveščajo zdravnike. Razen tega so v tesnih stikih s podjetji, katera obveščajo o vedenju njihovih članov kolektiva. Vsled tega je kontrolna služba pri podjetjih in zdravnikih, ki jim je v interesu red in disciplina, ugodno sprejeta, in to tudi finančno podpirajo. Redna kontrola bolnikov je razen navedenega prav gotovo tudi prispevala, da je padel stalež bolnikov v povprečju od 4,61 % na 4,21 %.

Zavedajoč se važnosti zdravstvene in delovne zaščite naših delavcev v podjetjih je OZSZ posvetil vso pozornost obravnavanju problemov higiensko tehnične zaščite, tako na zasedanjih skupščine OZSZ kot na zasedanjih skupščin podružnic. V letu 1957 je bilo na novo ustanovljenih 40 komisij HTZ v 49 podjetjih, tako da obstajajo v okraju sedaj te komisije že v 310 gospodarskih organizacijah. V lanskem letu je aktivno delovalo 90 HTZ komisij, v letošnjem letu pa se je pokazalo, da je aktivnejše zanimanje za problematiko HTZ že pri 150 komisijah. Za večjo spodbudo delavcem, da se varujejo nesreč pri delu in skrbijo za svoje zdravje, je OZSZ izdal 10.000 lepakov in jih razdelil gospodarskim organizacijam. V sodelovanju z Okrajnim sindikalnim svetom in Svetom za delo OLO, so bila poslana vsem delavskim svetom podjetij pisma (2000), v katerih so bila vodstva podjetij opozorjena, da podvzamejo vse tehnične in zdravstvene ukrepe za zavarovanje delavcev pred nesrečami. Zavod je organiziral v prvi polovici tega leta 62 seminarjev HTZ, katerim je prisostvo-

valo preko 3000 predelavcev, mojstrov in inženirjev. Predavanja na teh seminarjih so bila v veliki večini spremljana s predvajanjem filmov. Takih filmov je bila prikazanih 489 pri 159 kinopredstavah, ki se jih je udeležilo preko 10.000 gledalcev. Razpisano je bil tudi nagradni natečaj za izdelavo priročnika o načinu dela in o organizaciji HTZ v gospodarskih organizacijah. Pri natečaju je sodelovalo 7 tovarišev. Laborati, izdelani na osnovi tega natečaja, predstavljajo precejšen, čeprav nepopoln prispevek k izgradnji sistema dela HTZ v podjetjih in predstavljajo osnovo za izdelavo bodočega pravilnika HTZ. Zavod je nagradil štiri najboljše elaborate, ostale pa odkupil, z namenom, da jih razmnoži in razpošlje gospodarskim organizacijam, ki naj bi jih koristile, istočasno pa izrekle svoje pripombe oziroma predloge za dopolnitve. Zbrane pripombe in predlogi bi izpopolnili pravilnik, tako da bi ta zajemal poleg nalog, ki jih imajo gospodarske organizacije, tudi naloge zdravstvene službe, ljudskih odborov in ostalih organov, ki sodelujejo pri organizaciji varnostne službe pri delu. Komisija HTZ pri OZSZ je ob sodelovanju organov inšpekcije dela pregledala 200 podjetij, ki izkazujejo nadpovprečni bolniški stalež, porast števila nesreč pri delu, istočasno pa je uredila tudi pomoč komisijam HTZ v teh podjetjih. V primerih, ko so organi OZSZ, inšpekcije dela in sanitarne inšpekcije ugotovili, da se podjetja premalo brigajo za varnost pri delu in za zdravstveno stanje svojih delavcev oziroma, da niso izvršili varnostnih ukrepov, ki jih je predpisala inšpekcija dela, so za vsa takšna podjetja predlagali predpis dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje. Dodatni prispevek je bil predložen 18 podjetjem. Hkrati pa je OZSZ nagradil 11 podjetij, ki so pokazala posebno prizadevanje za službo HTZ in jim je v letu 1956 uspelo znižati število nesreč pri delu.

Te nagrade so bile podeljene na letni skupščini OZSZ.

Kljub vsem prizadevanjem OZSZ in nekaterih podjetij za znižanje števila nesreč, nam do sedaj ugotovljeni statistični podatki kažejo, da so nesreče tako po absolutnem številu, kakor tudi glede na izgubljene delovne dneve porasle. Podatki za čas od 1. januarja 1956 do 30. septembra 1956 in 1957 so naslednji:

v navedeni dobi leta 1956 je bilo 6651 nesreč pri delu, leta 1957 pa 8005. Če vzamemo za leto 1956 indeks 100, znaša število nesreč v letu 1957, ob vpoštevanju porasta števila zavarovancev, 115,5.

Število izgubljenih delovnih dni (stalež) zavarovancev zaradi bolezni (brez porodnic) in zaradi nesreč pri delu je bilo v prvih treh četrtletjih leta 1956 in 1957 naslednje:

	Skupaj zaradi vseh bolezni	Absol. porast	Samo zaradi nesreč pri delu	Absol. porast		
	1.-IX. 56	1.-IX. 57	1.-IX. 56	1.-IX. 57		
v breme zavez. prisp.	280.048	300.080	7%	35.615	45.941	11,0%
v breme soc. zavar.	556.688	628.334	12%	65.436	83.202	18,0%

Skupaj 856.736 928.414 10% 104.051 128.143 17,2%

Pri tem je znašal odstotek bolniškega staleža zaradi bolezni v prvih devetih mesecih leta 1956 3,70 %, v letu 1957 pa 5,63 % (brez porodnic), zaradi nesreč pri delu pa leta 1956 0,46 %, leta 1957 pa 0,51 %. Stalež zaradi bolezni se je v letošnjem letu nekoliko znižal, zaradi nesreč pa še vedno narašča. Če računamo za normalni povprečni celokupni stalež

v okraju odstotek 3,5, je leta 1957 preseglo to povprečje 186 zavezancev prispevka, izpod povprečja pa jih je bilo 183.

Izdatki OZSZ za izplačana nadomestila plače zaradi nesreč pri delu so znašali leta 1956 din 20,5 milijona, v letu 1957 pa preko 28,5 milijona. To pa je le manjši del gospodarske škode, ki je posledica ne-

sreč pri delu. Veliko večja škoda nastaja zaradi izgubljenih delovnih dni v proizvodnji. Narodni dohodek se zaradi nesreč pri delu zmanjša vsako leto za več milijard.

Po panogah gospodarstva se je v tem času število nesreč gibalo takole: v industriji je zabeležen porast za 10%, kmetijstvu in gozdarstvu 17,7%, gradbeništvu 26,5%, v železniškem prometu 14,2%, v ostalem prometu 23,5%, v trgovini 12,2% in v ostalih dejavnostih 24,3%. Padlo je število nesreč samo v zasebnem sektorju in sicer za 5,9%. Največji

porast nesreč v industriji je v lesni stroki, kjer znaša 17,7%, dočim se število nesreč v kovinski stroki ni povišalo.

Če primerjamo nesreče po posledicah, je bilo letos za 14,4% težkih nesreč več kot lansko leto. Število smrtnih nesreč se je povišalo za 3.

Poseben problem so nesreče, ki se pripete na poti na delo in z dela, katerih je bilo letos 48% več kot lani. Podoben primer so nesreče, ki se pripete pri nadurnem delu; teh je letos za 29% več kot lani.

Gibanje števila nesreč pri delu je v tesni zvezi z intenzivnostjo dela in s povečano storilnostjo pri delu.

Na porast nesreč pri delu brez dvoma deluje tudi 100% nadomeščilo plače, kajti marsikatera nesreča izven dela je prav zaradi tega prijavljena kot delovna nesreča.

Največ nesreč se pripeti mladim delavcem do 20. leta starosti. Leta 1956 je na take zavarovance odpadlo 19%, letos pa 22% vseh nesreč pri delu.

(Nadaljevanje sledi.)

OBČINA LITJA

3

Na podlagi 2. odstavka 15. člena, 2. točke 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19/52), 2. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah tarife prometnega davka (Uradni list FLRJ št. 1/57) in odredbe o najvišji stopnji občinskega prometnega davka in o vrstah blaga, ki so izvzete od tega davka (Ur. list FLRJ št. 27/57), je občinski ljudski odbor Litija na svoji 30. redni seji dne 22. oktobra 1957 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prometnem davku od prometa na drobno na območju občine Litija, tako da se prečiščeno besedilo odloka glasi:

1. člen

Občinski prometni davek od prometa na drobno plačujejo od celokupnega prometa na drobno:

- trgovska podjetja na drobno, in sicer za promet, ki ga imajo neposredno ali po svojih prodajalnih, izvzemši promet na debelo, ki ga imajo trgovska podjetja na drobno s pravico prodaje na debelo;
- trgovine;
- prodajalne trgovskih podjetij na debelo;
- prodajalne proizvodnih organizacij;
- prodajalne zadrug in združnih organizacij;
- komisijska podjetja in trgovine;
- obrtna podjetja in delavnice, in sicer samo za tisti del prometa, ki ga imajo naravnost s potrošniki;
- zasebni proizvajalci alkoholnih pijač;
- gostinska podjetja in gostišča socialističnega sektorja od prometa z alkoholnimi pijačami.

2. člen

Občinski prometni davek se ne plačuje:

- od prometa na proizvode, za katere se po zveznih predpisih prizna povračilo (regres) pri prodaji na drobno;
- od prometa proizvodov, za katere so z zveznimi predpisi določene prodajne cene na drobno;
- od prometa s taksnimi in pošt-nimi znamkami, pošt-nimi dopisnicami, vsemi drugimi vrednotnicami, časniki, revijami, knjigami in obrazci uradne izdaje;
- od prometa z živilskimi potrebščinami;
- od prodaje tobaka, tobačnih izdelkov, vžigalic in kuriva;
- od prometa z avtomobili (osebni, avtobusi in kamioni);
- od prometa z oficirsko opremo (uniforme in njenih posameznih delov).

3. člen

Kot živilske potrebščine, od katerih se davek ne plačuje, se štejejo prehranbeni proizvodi iz panoge 127 časne nomenklature zvezne planske komisije iz leta 1948 iz panoge 211 — kmetijstvo, 212 — sadjarstvo, 213 — vinogradništvo, 214 — živinoreja, 215 — ribištvo, 216 — domača predelava kmetijskih pridelkov z izjemo alkoholnih pijač.

4. člen

Občinski prometni davek po tem odloku se plačuje:

- od prometa v trgovini, izvzemši od alkoholnih pijač — 2%;
- od prometa z alkoholnimi pijačami v trgovini — 10%;

Predpisi občinskih ljudskih odborov

OBČINA GROSUPLJE

1

Na podlagi drugega odstavka 15. člena in 2. točke 50. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS št. 19/52), 16., 71., 75., 74., 77., 90. in 92. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš (Ur. list FLRJ št. 29/54), 11., 12. in 13. točke razdelka X., 2. poglavja priloge I/A Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34/55), 1. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvrševanje zakona o stanovanjskem prispevku (Uradni list FLRJ št. 1/57) in 3. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o prekrških (Ur. list FLRJ št. 58/55) je sprejel Občinski ljudski odbor Grosuplje na 23. redni seji dne 18. oktobra 1957

ODLOK

o stanovanjski tarifi, razdelitvi najemnin na sklade in njihovi uporabi

1. člen

Najemnina za stanovanjske prostore se določi glede na število točk in površino stanovanja.

Cena posamezne točke na 1 m² stanovanjske površine se določi na 0,30 din za stanovanjska okoliša Grosuplje in Šmarje, za vse ostale stanovanjske okoliše pa na 0,25 din.

2. člen

Pri izračunavanju najemnine po prejšnjem členu se ne upošteva površina sob nad 30 m², kuhinj nad 20 m² in hodnikov v stanovanju nad 20 m².

3. člen

Uživalci stanovanj v hišah, vključenih v stanovanjsko skupnost, plačujejo za uporabo zelenjadnih vrtov, ki pripadajo posameznim hišam, posebni letni prispevek, in sicer:

- za zemljo 1. in 2. bonitetnega razreda 3 din za m²;
- za zemljo 3. in 4. bonitetnega razreda 2 din za m²;
- za ostalo zemljo 1 din za m².

Za uporabo sadovnjakov pa se plačuje letni prispevek 15 din za m².

Lastniki hiš, ki niso v stanovanjski skupnosti, zaračunavajo k najemni prispevek za uživanje zelenjadnih vrtov in sadovnjakov po gornji tarifi.

Prispevek za uporabo vrtov pri hišah, ki so vključene v stanovanjsko skupnost, se obravnava tako kot najemnina za stanovanja ter se razdeli v sklade po enakih načelih.

4. člen

Zasebnemu lastniku hiše, ki je vključena v stanovanjsko skupnost, se pred razdelitvijo najemnine v sklade izplača del mesečne najemnine od hiše:

- do 10.000 din — 10%;
- od 10.000 do 50.000 din — 7%, toda ne manj kot 1000 din;
- nad 50.000 din — 5%, toda ne manj kot 3500 din in ne več kot 6000 din.

5. člen

Zasebnemu lastniku, ki nima drugih sredstev za preživljanje, lahko določi svet stanovanjske skupnosti po predlogu sveta za zdravstvo in socialno varstvo občine Grosuplje višji del mesečne najemnine, kot je določen v prejšnjem členu, vendar ne preko 50% najemnine od hiše.

Zoper določitev dela najemnine, ki gre lastniku po tem členu, je dopustna pritožba na Občinski ljudski odbor.

6. člen

Najemnina se razdeli:

- 60% v amortizacijski sklad;
- 20% v sklad za vzdrževanje hiš;
- 20% v sklad za hišno upravo.

7. člen

Uprava stanovanjske skupnosti odvaja mesečno iz amortizacijskega sklada v kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš pri občinskem ljudskem odboru 20% tistega dela najemnine, ki se plačuje v amortizacijski sklad.

8. člen

Od najemnine za poslovne prostore v hišah, ki so splošno ljudsko premoženje, last družbenih in združnih organizacij ter v zasebnih hišah, ki so vključene v stanovanjsko skupnost, odvaja Uprava stanovanjske skupnosti v kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš 50%, drugih 50% pa se razdeli v sklade po 6. členu tega odloka.

9. člen

Zasebni lastnik hiše, ki ni vključena v stanovanjsko skupnost in v kateri so poslovni prostori, odvaja v kreditni sklad za zidanje stanovanjskih hiš 50% od najemnine za poslovne prostore. Prav tako se odvaja ta odstotek od najemnine za ostale poslovne prostore, ki se uporabljajo izven stanovanjskih hiš v poslovne namene.

10. člen

Z denarno kaznijo do 3000 din se kaznuje zaradi prekrška, kdor ne odvaja vplačane najemnine v sklade po 6., 7., 8. in 9. členu tega odloka.

11. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku OLO Ljubljana.

St. 01/1-1809/1.

Grosuplje, dne 18. oktobra 1957.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora Anton Janežič l. r.

Potrditve k temu odloku je dal OLO Ljubljana na seji okrajnega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 27. decembra 1957.

OBČINA IVANČNA GORICA

2

Na podlagi 2. odstavka 15. člena in 2. točke 50. člena Zakona o občinskih ljudskih odborih (Ur. list LRS št. 19/52), 2. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah tarife prometnega davka (Ur. list FLRJ št. 1-4/57) in Odredbe o najvišji stopnji občinskega prometnega davka in o vrstah blaga, ki so izvzete od tega davka (Ur. l. FLRJ št. 27/57) je občinski ljudski odbor Ivančna gorica na seji dne 3. septembra 1957 sprejel

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prometnem davku od prometa na drobno v občini Ivančna gorica

1. člen

Besedilo 1. člena Odloka o občinskem prometnem davku od prometa na drobno v občini Ivančna gorica se spremeni in se glasi:

»Občinski prometni davek od prometa na drobno plačujejo od celokupnega prometa na drobno, ki ga imajo na območju občine Ivančna gorica, trgovska podjetja, trgovine, prodajalne proizvodnih organizacij, prodajalne zadrug in združnih organizacij, zasebni proizvajalci alkoholnih pijač ter gostinska podjetja in gostišča socialističnega sektorja od prometa z alkoholnimi pijačami.«

2. člen

4. člen se spremeni in se glasi: »Občinski prometni davek od prometa na drobno po tem odloku se plačuje:

- Od prometa v trgovini in obrti, izvzemši od prometa z alkoholnimi pijačami, po stopnji 2%.
- Od prometa z alkoholnimi pijačami v trgovini in od prometa z alkoholnimi pijačami v gostinskih podjetjih in gostiščih socialističnega sektorja, po stopnji 10%.
- Od prodaje alkoholnih pijač na drobno po individualnih proizvajalcih, po stopnji 15%.

3. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Glasniku«, uradnem vestniku OLO Ljubljana, uporablja pa se od 20. junija 1957.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora Stane Keber l. r.

Soglasje k temu odloku je dal Okrajni ljudski odbor Ljubljana na 2. skupni seji dne 27. decembra 1957.

